

*Συνέδριο εκπαιδευτικών
Αναγνώριση και διαχείριση περιστατικών
σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών
Τοποθέτηση Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας*

*Λευκωσία, Λεμεσός, Λάρνακα, Πάφος
Φεβρουάριος - Μάρτιος 2017*

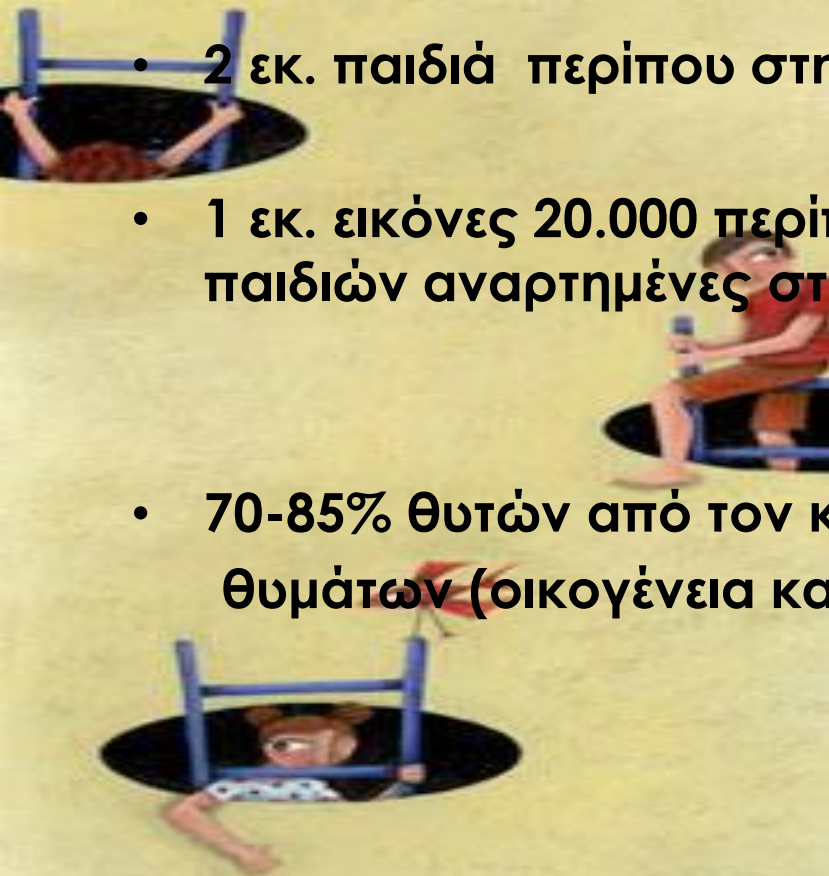

Χαρά Ταπανίδου, Προϊστ. Τομέα Οικογένειας και Παιδιού
Λουκία Τυλληρίδου, Λειτουργός Κοινωνικών Υπηρεσιών Α΄

Εκστρατεία Συμβουλίου της Ευρώπης «Ένα στα Πέντε»

- 1/5 παιδιά πέφτει θύμα σεξουαλικής βίας
- 2 εκ. παιδιά περίπου στη βιομηχανία του σεξ ετησίως (UNICEF)
- 1 εκ. εικόνες 20.000 περίπου σεξουαλικά κακοποιημένων παιδιών αναρτημένες στο διαδίκτυο
- 70-85% θυτών από τον κύκλο εμπιστοσύνης των παιδιών θυμάτων (οικογένεια και στενός κοινωνικός περίγυρος)

1. Ο περί της Πρόληψης και της Καταπολέμησης της Σεξουαλικής Κακοποίησης, της Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας Νόμος του 2014 - Ν. 91(I)/2014

2. Ο περί της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προστασία του Παιδιού από τη Σεξουαλική Εκμετάλλευση και τη Σεξουαλική Κακοποίηση (Κυρωτικός) Νόμος του 2014 – Ν. 21(III)/2014

- Μεταφορά Οδηγίας 2011/93/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13^{ης} Δεκεμβρίου 2011 σχετικά με την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης και σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας.
- Η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προστασία των Παιδιών ενάντια στην Σεξουαλική Εκμετάλλευση και τη Σεξουαλική Κακοποίηση (Λανζαρότε).

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Ο περί της Πρόληψης και της Καταπολέμησης της Σεξουαλικής Κακοποίησης, της Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας Νόμος του 2014

Αρμόδιος ο Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Υποχρεώσεις όλων των εμπλεκομένων

- Το συμφέρον του παιδιού, στο επίκεντρο διαδικασιών και αποφάσεων, λαμβάνοντας υπόψη την ηλικία και το βαθμό ωριμότητάς του
- Παράληψη καταγγελίας για αδικήματα που περιέρχονται σε γνώση αρμόδιου προσώπου, όπου εμπλέκεται παιδί αποτελεί αδίκημα (άρθρο 30(1)).
 - Επιβαρυντική περίπτωση αν το πρόσωπο που παραλείπει να καταγγείλει ή να προωθήσει την καταγγελία ανήκει σε εμπλεκόμενη υπηρεσία (εδάφιο 2)).
- Το επαγγελματικό απόρρητο δεν αποτελεί υπεράσπιση.
- Στήριξη παιδιών θυμάτων από εμπλεκόμενες υπηρεσίες με κατάλληλα μέτρα, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα (σωματική και ψυχοκοινωνική αποκατάσταση) με σκοπό την εξεύρεση μόνιμων λύσεων για το παιδί.
- Κάθε εμπλεκόμενη υπηρεσία διασφαλίζει την άμεση πρόσβαση του θύματος στα δικαιώματα που προβλέπονται στο Νόμο (άρθρο 4(2)).

...Υποχρεώσεις όλων των εμπλεκομένων

- Ενημέρωση και εκπαίδευση προσωπικού, που ενδέχεται να έχει ή έχει επαφή με παιδιά σε όλα τα επίπεδα πρόληψης με σκοπό:
 - τη μείωση των κινδύνων διάπραξης του αδικήματος,
 - τον εντοπισμό των θυμάτων και των δυνητικών θυμάτων και
 - την ελαχιστοποίηση υποτροπής των θυτών.
- * Για τους σκοπούς του άρθρου 52(4), στους εμπλεκόμενους φορείς περιλαμβάνονται, επιπρόσθετα, προσωπικό σε χώρους που σχετίζονται με τον αθλητισμό, τον πολιτισμό και τις ψυχαγωγικές δραστηριότητες.

Αρμοδιότητες ΥΚΕ (και Αστυνομίας)

1. Παροχή **πληροφοριών** για τα δικαιώματα θύματος (άρθρο 36)

- κατά την πρώτη επαφή,
- σε παιδί θύμα, ανάλογα με την ηλικία και το βαθμό ωριμότητας, ή/και στον κηδεμόνα του,
- σε κατανοητή γλώσσα

/...

... Αρμοδιότητες ΥΚΕ (και Αστυνομίας)

1. Παροχή πληροφοριών

- υπηρεσίες προστασίας, φροντίδας (Αστυνομία, ΥΚΕ)
- ψυχολογική στήριξη (κρατικός και ιδιωτικός τομέας)
- νομικές συμβουλές, νομική αρωγή

... Αρμοδιότητες ΥΚΕ (και Αστυνομίας κ.ά.)

2. Λήψη μέτρων προστασίας του παιδιού

Αίτηση έκδοσης προσωρινού διατάγματος (άρθρο 33):

- αποκλεισμού θύτη
- απομάκρυνσης θύματος

... Αρμοδιότητες ΥΚΕ (Αστυνομίας, ΥΨΥ κ.ά.)

Συνδρομή, στήριξη και προστασία παιδιού πιθανού θύματος (άρθρα 31, 45):

- ανεξάρτητα από προθυμία παιδιού να συνεργαστεί σε ποινική διαδικασία
- όταν η ηλικία αβέβαιη, κατά τεκμήριο θεωρείται παιδί.
- Συντονισμός εμπλεκόμενων υπηρεσιών (ΥΚΕ, ΥΨΥ, ΥΕΨ, Αστυνομία)

3. Στήριξη παιδιού και οικογένειας (άρθρο 45)

- διασυνδεδετικός ρόλος με άλλες υπηρεσίες (π.χ. ΥΨΥ)
- ανάληψη γονικών δικαιωμάτων, όπου σκόπιμο
- προώθηση διαδικασιών νομικής εκπροσώπησης από ΕΠΔΠ (άρθρο 42(1)).

4. Συντονισμός εμπλεκόμενων υπηρεσιών (ΥΨΥ, Αστυνομία κ.ά.) στη διαχείριση περιπτώσεων/πρόληψη (άρθρα 45, 52).

Παράδειγμα: Κορίτσι Ε΄ Δημοτικού αναφέρει στη δασκάλα σεξουαλική κακοποίηση από πατριό

Ο ΛΚΥ

- λαμβάνει τηλεφώνημα από Διευθύντρια Δημοτικού
 - μεταβαίνει στο Δημοτικό την ίδια μέρα
 - συλλέγει πληροφορίες από την Διευθύντρια και τη δασκάλα
 - αποφασίζει με κοινού με Διευθύντρια τον τρόπο ενημέρωσης αναίτιου γονέα
 - συναντάται με αναίτιο γονέα
 - συναντάται ξεχωριστά με το παιδί
- ✓ διαβεβαίωση ότι ορθά έγινε η καταγγελία
 - ✓ το παιδί δεν ευθύνεται για κακοποίηση
 - ✓ ενημέρωση για τα επόμενα βήματα

/...

... /Παράδειγμα: Κορίτσι Ε΄ Δημοτικού αναφέρει στη δασκάλα σεξουαλική κακοποίηση από πατριό

Ο ΛΚΥ

- συνοδεύει παιδί στην Αστυνομία με αναίτιο γονέα
- παρών κατά τη λήψη οπτικογραφημένης κατάθεσης
- συνοδεύει παιδί (με αναίτιο γονέα) στο Νοσοκομείο για διενέργεια ιατροδικαστικής εξέτασης
- εκτιμά, σε συνεργασία με Αστυνομία κατά πόσον η οικογένεια μπορεί να προστατεύσει το παιδί.
- συνδέει παιδί και γονείς με Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας για παροχή ψυχολογικής στήριξης.
- Συγκαλεί πολυθεματικές συνεδρίες για καθορισμό/παρακολούθηση στόχων
- συνεχίζει στήριξη της οικογένειας καθ' όλη τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας και μετά (ενημέρωση, συμβουλευτική, διασύνδεση).

Σπίτι του Παιδιού

Δωρεά ακινήτου από Σωματείο Ελληνίδων Κυριών «Ένωσις» (ΜΚΟ) προς το ΥΕΠΚΑ για δημιουργία ΣτΠ	Απόφαση Υπ. Συμβουλίου Νοέμβριος 2015
Εθνική Στρατηγική για την Καταπολέμηση της Σεξουαλικής Κακοποίησης και Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας 2016-2019 – Προτεραιότητα το ΣτΠ	Απόφαση Υπ. Συμβουλίου Μάρτιος 2016
Προκήρυξη ΣτΠ από Σχέδιο Κρατικών Ενισχύσεων ΥΚΕ	Ιούνιος 2016
Επιδότηση Hope for Children (ΜΚΟ) για λειτουργία ΣτΠ	Αύγουστος 2016
Προκήρυξη θέσεων προσωπικού ΣτΠ	Δεκέμβριος 2016
Έναρξη εργασιών κτηρίου	α' τρίμηνο 2017
Λειτουργία Σπιτιού	Σεπτέμβριος 2017

Σπίτι του Παιδιού

- Σκοπός: ολιστική προσέγγιση για φιλική προς το παιδί ποινική διαδικασία και στήριξη/θεραπεία παιδιού/οικογένειας.
- Παρεχόμενες υπηρεσίες:
 - Δικανική συνέντευξη
 - Θεραπεία (ατομική, οικογενειακή)
 - Ψυχοκοινωνική στήριξη (σύνδεση Σπιτιού με κοινότητα)
 - Παιδιατρική εξέταση
- Πολυθεματική ομάδα (Ψυχολόγος, Κοινωνικός Λειτουργός, Αστυνομικός για δικανική συνέντευξη, παιδίατρος)